

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i:	Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	19/2/2018
Pwnc:	Ffioedd Gofal Cartref yn y Sector Annibynnol ar gyfer 2018/19
Aelod(au) Portffolio:	Y Cyng Llinos Medi Huws
Pennaeth Gwasanaeth:	Alwyn Rhys Jones – Pennaeth Gwasanaeth
Awdur yr Adroddiad: Rhif Ffôn: E-bost:	Dafydd Bulman – Rheolwr Trawsnewid Strategol a Busnes 01248 752013 Dafyddbulman@ynysmon.gov.uk
Aelodau Lleol:	Pob Aelod

A – Argymhelliad / Argymhellion a rheswm / rhesymau

O 6 Ebrill 2016, mae'r fframwaith ar gyfer asesiad ariannol a chodi ffioedd bellach yn dod dan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Rhaid i'r Awdurdod Lleol adolygu ffioedd yn y sector cartrefi gofal annibynnol bob blwyddyn i gyd-ddigwydd â newidiadau Llywodraeth Ganolog i lefelau budd-daliadau a phensiynau.

Wrth bennu ffioedd ar gyfer cartrefi gofal yn y sector annibynnol, rhaid i ni ddangos ein bod wedi rhoi ystyriaeth lawn i gostau'r ddarpariaeth wrth benderfynu ar ein ffioedd gofal sylfaenol. Gwneir hyn mewn cydweithrediad gydag Awdurdodau eraill yng Ngogledd Cymru a'r Bwrdd Iechyd drwy ddefnyddio Methodoleg Ffioedd Ranbarthol. Dyma wnaed wrth bennu ffioedd yn 2017/18. Byddwn yn parhau i ddefnyddio'r model hwn ar gyfer 2018/19 sy'n adlewyrchu'r newidiadau o ran pensiynau, y cyflog byw cenedlaethol a chwyddiant.

Mae Methodoleg Gogledd Cymru (Atodiad 1) wedi argymhell cynnydd rhwng 3.35% a 3.55% ar draws y 4 categori gofal. Cynigir y ffioedd isod ar gyfer 2017/18:

Tabl 1 – Argymhelliad Methodoleg Gogledd Cymru

Categori	2017/18	2018/19	Cynnydd £	Cynnydd %
Preswyl (Oedolion)	£526.87	£544.49	£17.63	3.35%
Preswyl (Pobl Hŷn Bregus eu Meddwl)	£547.33	£565.99	£18.66	3.41%
Gofal Nyrsio Sylfaenol (Elfen Gofal Cymdeithasol)	£567.81	£587.50	£19.69	3.47%
Nyrsio (Pobl Hŷn Bregus eu Meddwl) (Elfen)	£598.51	£619.77	£21.26	3.55%

Gofal Cymdeithasol)				
------------------------	--	--	--	--

(y cyfan yn seiliedig ar Ddychweliad o 10% ar Fuddsoddiad ar gyfer 2017/18 a 2018/19)

Cytunodd Penaethiaid Gwasanaethau Oedolion Gogledd Cymru (NWASH) mewn cyfarfod a gynhaliwyd ar 26/1/2018, bod y codiadau a nodwyd yn gyson â gweithredu'r model ffioedd.

Yn dilyn trafodaeth gyda'r Pennaeth Cyllid (Adran 151), rydym yn bwriadu defnyddio'r fethodoleg yn llawn ar gyfer:

- Preswyl (Pobl Hŷn Bregus eu Meddwl)
- Gofal Nyrsio Sylfaenol (Elfen Gofal Cymdeithasol)
- Nyrsio (Pobl Hŷn Bregus eu Meddwl) (Elfen Gofal Cymdeithasol)

Ystyriwyd nad oedd gweithredu'r model yn llawn ar draws yr holl sectorau yn fforddiadwy. Wedi rhoi'r sylw dyledus i fforddiadwyedd y codiadau, a'r cyfeiriad strategol y mae'r Cyngor yn ei gymryd o ran datblygu dewisiadau amgen i ofal preswyl (ar ffurf Tai Gofal Ychwanegol a gofalu am bobl yn eu cartrefi), rydym yn bwriadu pennu'r cyfraddau ar gyfer gofal preswyl (Oedolion) yn seiliedig ar lefel is o Ddychweliad ar Fuddsoddiad (DAF) o 9%.

Amcangyfrif o'r pwysau blynyddol yn seiliedig ar DAF 10% ar gyfer Gofal Preswyl = £208,184k
Amcangyfrif o'r pwysau blynyddol yn seiliedig ar DAF 9% ar gyfer Gofal Preswyl = £149,553k
Amcangyfrif o'r pwysau blynyddol yn seiliedig ar DAF 8% ar gyfer Gofal Preswyl = £90,121k

O'r herwydd, mae Ynys Môn yn argymhell y cyfraddau isod ar gyfer eu cymeradwyo.

Tabl 2 – Ffioedd Arfaethedig Ynys Môn ar gyfer 2017/18

Categori	2017/18	2018/19	Cynnydd £	Cynnydd %	DAF
Preswyl (Oedolion)	£517.17	£534.77	£17.60	3.40%	9%
Preswyl (Pobl Hŷn Bregus eu Meddwl)	£547.33	£565.99	£18.66	3.41%	10%
Gofal Nyrsio Sylfaenol (Elfen Gofal Cymdeithasol)	£567.81	£587.50	£19.69	3.47%	10%
Nyrsio (Pobl Hŷn Bregus eu Meddwl) (Elfen Gofal Cymdeithasol)	£598.51	£619.77	£21.26	3.55%	10%

Bydd angen i'r Cyngor ymgynghori gyda darparwyr lleol ynghylch y ffioedd a bennwyd. Efallai y bydd angen ystyried cyflwyniadau unigol gan ddarparwyr fel rhan o'r broses hon. Petai tystiolaeth glir i ddangos nad yw'r ffi a bennwyd yn ddigonol mewn unrhyw achos unigol, bydd angen i'r Cyngor ystyried eithriadau i'r ffioedd a bennwyd. Cynigir bod unrhyw benderfyniadau o'r fath yn cael eu dirprwyo i'r Aelod Portffolio, y Pennaeth Cyllid a'r Pennaeth Gofal Cymdeithasol i Oedolion.

Gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith:-

1. Cydnabod Methodoleg Ffioedd Gogledd Cymru fel y cafodd ei gweithredu hyd yma gan yr Awdurdodau yng Ngogledd Cymru fel sylfaen ar gyfer pennu ffioedd yn Ynys Môn yn ystod 2018/19 (Atodiad 2).
2. Cymeradwyo'r argymhelliad i gynyddu'r lefelau ffioedd a nodwyd yn **Nhabl 2** uchod
3. Yr un modd ag Awdurdodau eraill, rhoi'r awdurdod i'r Adrannau Gwasanaethau Cymdeithasol a Chyllid ymateb i unrhyw geisiadau gan gartrefi i edrych ar eu cyfrifon penodol a defnyddio'r ymarfer fel sylfaen i ystyried unrhyw eithriadau i'r ffioedd y cytunwyd arnynt. Rhaid i unrhyw eithriadau gael eu cytuno gyda'r Deilydd Portffolio, Pennaeth Cyllid a'r Pennaeth Gofal Cymdeithasol i Oedolion o'r cyllidebau cyfredol. Oni fedrir dod i gytundeb, bydd y mater yn mynd yn ôl i'r Pwyllgor Gwaith.

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Ystyriwyd gweithredu Model Ffioedd Gogledd Cymru yn llawn. Ar sail fforddiadwyedd i'r Cyngor, gwrthodwyd hynny ac argymhellwyd y model a gynigir yn Nhabl 2.

C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Rhaid i Awdurdodau Lleol bennu ffioedd cartrefi gofal yn unol â pholisi cenedlaethol. Mae gan y penderfyniad hwn oblygiadau ariannol i gyllideb yr Awdurdod Lleol o ran fforddiadwyedd yn yr hinsawdd ariannol sydd ohoni.

CH – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Mae'r penderfyniad hwn yn gyson â'r cytundeb a wnaed i gydweithio gydag Awdurdodau Lleol eraill yng Ngogledd Cymru ac i ddefnyddio Methodoleg Gogledd Cymru i bennu'r ffioedd bob blwyddyn.

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Yn seiliedig ar drafodaethau manwl gyda'r Adran Gyllid yn amcangyfrif effaith y newidiadau hyn a chyllideb arfaethedig yr adran ar gyfer 2018/19, ystyrir y gellir cwrdd â'r codiadau hyn o fewn y gyllideb.

Bydd angen i'r adran barhau i ganolbwyntio ar leihau nifer y lleoliadau o'r math yma fel y gwelwyd yn y blynyddoedd diweddar.

DD – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (mandadol)	Cyflwynwyd i'r UDA ar 22/1/2016, dim sylwadau pellach

2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	Cyflwynwyd i'r UDA ar 22/1/2016, dim sylwadau pellach
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	Cyflwynwyd i'r UDA ar 22/1/2016, dim sylwadau pellach
4	Adnoddau Dynol (AD)	Amherthnasol
5	Eiddo	Amherthnasol
6	Technoleg Gwybodaeth Cyfathrebu (TGCh)	Amherthnasol
7	Caffael	Amherthnasol
8	Sgriwtini	Amherthnasol
9	Aelodau Lleol	Amherthnasol
10	Unrhyw gyrrff allanol / arall/eraill	Amherthnasol

E – Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)		
1	Economaidd	Amherthnasol
2	Gwrthdodi	Amherthnasol
3	Trosedd ac Anhrefn	Amherthnasol
4	Amgylcheddol	Amherthnasol
5	Cydraddoldebau	Amherthnasol
6	Cytundebau Canlyniad	Amherthnasol
7	Arall	Amherthnasol

F - Atodiadau:
Atodiad 1 – Methodoleg Gogledd Cymru Atodiad 2 – Crynodeb o'r Ymgynghoriad

FF - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):

Atodiad 1

Gosod Lefelau Ffioedd Gofal Preswyl a Nyrsio am 2018/19 – Sylwadau a gafwyd ar y Ffioedd arfaethedig a'r Fethodoleg

Ym mis Medi, rhannodd y Gwasanaethau Cymdeithasol i Oedolion Fodel Ffioedd Gofal Preswyl a Nyrsio Gogledd Cymru gyda'r holl ddarparwyr er mwyn cael eu sylwadau. Daeth y cyfnod ymgynghori hwn i ben ar 30/11/2017. Cawsom nifer o ymatebion gan ddarparwyr a Fforwm Gofal Cymru.

Crynodeb o'r Ymateb	Sylwadau
Dim cyfeiriad at y costau canlynol: Cael gwared ar wastraff, gwisgoedd, llieiniau a llestri, deunydd a phapur ysgrifennu, costau moduro a theithio, tanysgrifiadau, marchnata a chostau amrywiol, gwastraff clinigol a masnachol, deunyddiau domestig a glanhau, cyflenwadau meddygol (gan gynnwys rhentu offer meddygol)	Ymdrinnir â'r rhain yn yr elfen o'r ffi sy'n ymwneud â 'Chostau ychwanegol na wnaed darpariaeth ar eu cyfer mewn mannau eraill' Hoffem archwilio cyfleoedd dros y flwyddyn ariannol nesaf i ddatblygu perthynas â darparwyr cartrefi gofal i gael gwell dealltwriaeth o gostau gwirioneddol a byddwn yn adolygu'r fethodoleg yn unol â hynny
Gofynnwyd am eglurhad am y rheswm dros gael gwared â'r elfen Dodrefn / Ffitiadau, gan gynnwys gwaith adnewyddu a thrwsio.	Mae grŵp ffioedd Gogledd Cymru wedi ymrwymo i adolygu'r elfen hon o'r pecyn cymorth ar gyfer 2019/20.
Mae cyfraniad pensiwn y cyflogwr yn cynyddu i 2% ym mis Ebrill 2018, ac ni chymerwyd cyfraniad pensiwn 1% y llynedd i ystyriaeth ('roedd y grant Gofal Cymdeithasol i fod i leddfu effaith hynny)	<p>Roedd methodoleg 2017/18 yn gwneud darpariaeth ar gyfer cyfraniad pensiwn 0.7 % gan y cyflogwr yn seiliedig ar nifer y gweithwyr cymwys a'r niferoedd a fyddai'n manteisio ar y cynllun o fewn sampl o'r cartrefi gofal.</p> <p>'Rydym yn cydnabod bod cyfraniad y cyflogwr yn cynyddu yn 2018/19 ac yn derbyn y dylid cynyddu'r elfen hon o'r gost ac felly 'rydym wedi adolygu'r fethodoleg.</p> <p>Mae'r lwfans bellach yn 1.5% yn seiliedig ar 7^{fed} Argraffiad pecyn cymorth Laing & Buisson.</p> <p>Mewn perthynas â'r Grant Gofal Cymdeithasol, defnyddir y grant i gyfrannu tuag at gynnydd yn y ffioedd ar draws y sector annibynnol a'r trydydd sector.</p>
Ni chymerwyd cyfrif am y cynnydd yn y Cyflog Byw Cenedlaethol	Cyhoeddwyd y sylwadau a'r fethodoleg drafft cyn cyllidebau'r hydref. Mae'r elfen ar gyfer tâl staff wedi codi yn unol â'r cynnydd canrannol yn y Cyflog Byw Cenedlaethol ers Datganiad yr Hydref.

<p>Oriau Gofal EMI – Cyfrifiad (yn seiliedig ar gartref 19 gwely) bod hwn yn gyllid ar gyfer 2 ofalwr i ofalu am 19 o drigolion EMI. 'Ni allai cartrefi llai fod â gofalwr cymwys ar ddyletswydd bob amser'.</p>	<p>Mae'r fethodoleg ariannu ar gyfer staffio yn darparu ar gyfer 50% o'r oriau ar lefel uwch (staff cymwys / lefel uwch) oherwydd bod y rheoliadol statudol yn nodi fod raid i 50% o staff gwasanaethau fod gyda'r cymhwyster priodol. Rydym yn rhagweld y bydd Rheolwyr yn cymryd hyn i ystyriaeth wrth gynllunio eu rhestri staff</p>
<p>Mae'r elfen a ganiatawyd ar gyfer bwyd ac ati yn £28.46 fesul preswlydd / yr wythnos sy'n cyfateb i £ 4.07 y dydd. Mae hyn ar gyfer darparu 4 pryd y dydd i'r preswylwyr (gan gynnwys nwyddau cartref).</p>	<p>Hoffem archwilio cyfleoedd dros y flwyddyn ariannol nesaf i ddatblygu perthynas â darparwyr cartrefi gofal i gael gwell dealltwriaeth o gostau gwirioneddol a byddwn yn adolygu'r fethodoleg yn unol â hynny</p>
<p>Mae ffioedd yng Ngwynedd tua £ 20 yr wythnos yn uwch na rhai Ynys Môn fesul cleient. Dim gwahaniaeth yn y gost rhwng y ddwy Sir.</p>	<p>Roedd hwn yn benderfyniad lleol i bob awdurdod lleol yn 2017/18 bennu'r Elw ar Fuddsoddiad (ROI). Penderfynodd Ynys Môn newid yr elw ar y buddsoddiad ar gyfer Gofal Preswyl i 9% (penderfyniad a oedd yn seiliedig ar fforddiadwyaeth y model yn gyffredinol) a chadw'r holl gategoriâu eraill ar 10%, a hynny'n gyson â Model Ffioedd Gogledd Cymru. Mewn siroedd eraill mae awdurdodau lleol wedi dewis cynyddu neu ostwng yr ROI yn seiliedig ar faterion lleol a fforddiadwyaeth.</p>
<p>Mae recriwtio nyrsys yn anodd ac yn gostus iawn - mae'r gost wedi cynyddu dros y 12 mis diwethaf. Mae'r costau lleol rhwng £17 a £18 yr awr.</p>	<p>Gwahoddir unrhyw ddarparwyr sydd â thystiolaeth bod y gost yn uwch na'r ffioedd a weithredir yn Ynys Môn i wneud trefniadau i gwrdd ar sail un-i-un i drafod y rhain mewn ymarfer llyfr agored</p>
<p>Mae'r fformiwlâu a ddefnyddir i gyfrifo costau gofal yn rhagdybio oriau cynorthwy-wyr gofal nad oes modd eu cyflawni.</p>	<p>Hoffem ymchwilio i gyfleon dros y flwyddyn ariannol nesaf gyda darparwyr gofal cartref i nodi safonau gofal, gan gynnwys lefelau staffio, a chael tystiolaeth o'r costau gweithredu gwirioneddol.</p> <p>Yn ogystal, os oes gan unrhyw ddarparwyr dystiolaeth bod y gost yn uwch na'r ffioedd a weithredir yn Ynys Môn, fe'u gwahoddir i wneud trefniadau i gwrdd ar sail un-i-un i drafod y rhain mewn ymarfer llyfr agored.</p>
<p>Cyfeiriwyd at y Fframwaith a'r Canllawiau ar gyfer Cymunedau Cefnogol a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cynulliad Cymru yn 2010 sy'n datgan y dylai comisiynwyr "ddeal" costau'r darparwyr a gweithredu i hyrwyddo cynaliadwyedd y gwasanaeth. Fforwm Gofal Cymru yn cwstywnu a yw'r ffioedd a gynigir yn digolledu'r darparwyr</p>	<p>Gwahoddir unrhyw ddarparwyr sydd â thystiolaeth bod y gost yn uwch na'r ffioedd a weithredir yn Ynys Môn i wneud trefniadau i gwrdd ar sail un-i-un i drafod y rhain mewn ymarfer llyfr agored</p>

<p>yn llawn am eu costau ac os nad ydynt, sut mae'r Awdurdod yn disgwyl i ddarparwyr gwrdd â'r costau sy'n weddill?</p>	
<p>Ffactorau chwyddiant - roedd CPI yn 3% ym mis Medi 2017 yn hytrach na'r 2.3% a ddyfynnwyd.</p>	<p>Cafodd y fersiwn wreiddiol o'r fethodoleg / pecyn cymorth rhanbarthol ei drafftio cyn y setliad cyllidebol. Mae'r CPI yn y model cyfredol yn 3%</p>
<p>Cofrestru - synnu mai dim ond cynnydd ar sail CPI a ganiatawyd yma o ystyried y gofynion o dan y Ddeddf i bob darparwr ailgofrestru ac i adnewyddu gwiriadau DBS bob 3 blynedd. 'Roedd y darparwr yn cydnabod bod y rheoliadau wedi eu cyhoeddi ar ôl y pecyn cymorth.</p>	<p>Ar gyfer cofrestru a recriwtio, costau bwyd a chostau aelwyd.</p> <p>Nid yw'r fethodoleg ranbarthol yn cynyddu pob llinell nad yw'n ymwneud â thâl yn ôl ei chyfradd benodol o CPI. Yn hytrach, mae'n defnyddio'r CPI cyffredinol.</p> <p>Os oes gan unrhyw ddarparwyr dystiolaeth bod y gost yn uwch na'r ffioedd a weithredir yn Ynys Môn fe'u gwahoddir i wneud trefniadau i gwrdd ar sail un-i-un i drafod y rhain mewn ymarfer llyfr agored.</p>
<p>Recriwtio - nododd nad oes lwfans heblaw am chwyddiant. Mae adroddiadau gan ddarparwyr yn dangos trosiant cynyddol o staff a chynnydd cyfocrog yn yr angen i ddefnyddio staff asiantaeth.</p>	
<p>Dodrefn a ffitiadau – holi pam y tynnwyd y llinell hon allan heb ymgynghori. Cafwyd trafodaethau manwl ynghylch y costau hyn yn mynd yn ôl i 2011 (gweler y llythyr am fanylion). Cyfeiriwyd at Laing & Buisson sy'n parhau i gynnwys tair llinell ar gyfer gwariant cyfalaf ar waith cynnal, trwsio (costau reffeniw) a chynnal a chadw contractau cyfarpar. Cyfanswm yr eitemau hyn yw £24.86 yn y pecyn cymorth ar gyfer Gogledd Cymru o gymharu â £43 yn Laing & Buisson (ceir manylion pellach am gyfrifiadau L & B yn y llythyr)</p>	
<p>Bwydydd a darpariaethau cartref – ddim yn teimlo bod £27.82 yn realistig oherwydd bod chwyddiant yn uwch na'r disgwyl. 'Roedd y CPI fis Medi diwethaf yn 3% yn hytrach na'r 2.3%. Ar gyfer bwyd roedd yn 4.1%. Gofynnwyd a gasglwyd gwybodaeth gan ddarparwyr neu a fedr yr Awdurdod ddarparu sampl o fwydlen y gellid ei chynnig o fewn y gost a ganiatawyd (a fyddai'n briodol i breswylwyr cartref gofal).</p>	
<p>Elw ar Fuddsoddiad – Gostyngiad ar ffigwr o £97.79 wedi ei gyflwyno yng Ngogledd-Ddwyrain Cymru yn 2012/13. Ffigyrau FfGC yn seiliedig ar Laing & Buisson y llynedd oedd £184.37. Fodd bynnag, byddai FfGC yn fodlon cytuno ar isafswm ar gyfer y cartrefi hynny nad ydynt yn cwrdd â'r safonau ffisegol sy'n ofynnol ar gyfer cartrefi gofal newydd. Byddai hyn yn cynnwys disgownt o £79.34 gan wneud</p>	<p>Cytunwyd ar y lwfans a wnaed ar gyfer yr elfen hon gan Gyfarwyddwyr Cyllid Gogledd Cymru fel un sy'n rhesymol o gofio cyflwr y farchnad.</p> <p>Yn ogystal, mae Grŵp Arweinyddiaeth Gogledd Cymru wedi cytuno i edrych ar y modelau gofal sydd eu hangen i'r dyfodol i gwrdd ag anghenion y boblogaeth yng Ngogledd Cymru a phenderfynu ar</p>

<p>cyfanswm o £ 105.03 ar gyfer elw ar gyfalaf i'r cartrefi hynny nad ydynt yn cwrdd â'r safonau gofynnol cenedlaethol.</p>	<p>unrhyw gymorth ychwanegol y gellir ei gynnig ar gyfer buddsoddi / datblygu a digomisiynu gwasanaethau cartrefi gofal ar lefel leol.</p>
<p>Elw ar Fuddsoddiad - Angen safonau newydd mewn perthynas ag eitemau megis manau cymunedol a darpariaeth ensuite. Roedd y daparwr yn gofyn pa ystyriaeth a roddwyd i'r rhain wrth gynhyrchu ffigwr y pecyn cymorth.</p>	
<p>Elw ar Fuddsoddiad - mae'r ffigwr cyfredol yn seiliedig ar 10%, mae Laing & Buisson yn defnyddio 11%. Mae L & B yn cynnwys llinell yn eu pecyn cymorth ar gyfer gorbenion corfforaethol. Ar ba sail y penderfynwyd peidio â chynnwys hyn yn y pecyn cymorth?</p>	<p>Cytunwyd ar elw safonol o 10% mewn egwyddor gan Gyfarwyddwyr Cyllid Gogledd Cymru fel elw rhesymol o gofio cyflwr y farchnad; gyda'r amod y gellir adolygu ac amrywio'r ffigwr hwn ar lefel leol. Yn ogystal, mae Grŵp Arweinyddiaeth Gogledd Cymru wedi cytuno i edrych ar y modelau gofal sydd eu hangen i'r dyfodol i gwrdd ag anghenion y boblogaeth yng Ngogledd Cymru a phenderfynu ar unrhyw gymorth ychwanegol y gellir ei gynnig ar gyfer buddsoddi / datblygu a digomisiynu gwasanaethau cartrefi gofal ar lefel leol.</p>
<p>Gostwng elw ar fuddsoddiad cyfalaf yn afresymegol mewn cyfnod pan fo Ynys Môn yn bwriadu cynyddu'r ddarpariaeth EMI. Mae'n gofyn pa ystyriaeth a roddwyd i effeithiau tebygol newid y cyfrifiad ROI ar y dyhead hwn ?</p>	
<p>Costau Staff - rhannwyd yr oriau staff yn 2017/18 yn ddwy gyfradd, sef un ar gyfer staff gofal a'r llall ar gyfer staff gofal uwch. Arweiniodd hyn at ostwng y gyfradd gyfun ar gyfer y 50% isaf o'r gweithwyr (o £10.17 yn 2016/17 i £9.54 yn 2017 / 18 a chynnig o £9.98 ar gyfer 2018/19).</p>	<p>Costau staff - Cyflogau staff a chyfradd 'gyfun' ar gyfer Gweithwyr Gofal a Chymorth ac Uwch Weithwyr Gofal. Yn 2017/8 adolygwyd elfen staffio'r fethodoleg ranbarthol. Mae hyn wedi arwain at gynydd yn nifer yr oriau staff a gynhwyswyd yn y fethodoleg a'r rhagdybiaethau canlynol ar lefel leol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mabwysiadodd y rhan fwyaf o Awdurdodau Lleol ddull o weithredu a fyddai'n gwahaniaethu'n glir yn y tâl a roddir i staff lefel mynediad a'r staff sydd â chymwysterau a chyfrifoldebau ychwanegol - a delir ar gyfradd uwch (ar gyfer 2018/19 rhagdybir £8.97 + gorbenion. Mae'r gyfradd uwch hon yn seiliedig ar y dystiolaeth o'r arolwg costau staff a gynhaliwyd yn 2016/7 a chynyddwyd y gyfradd hon yn y blynyddoedd dilynol). Tybiwyd rhaniad 50/50 rhwng y cyfraddau hyn. • 'Roedd un awdurdod lleol wedi cadw'r gyfradd 'gyfun', yn seiliedig ar y cyflwyniad gan Fforwm Gofal Cymru yn 2011 a thystiolaeth o gostau, a godwyd yn seiliedig ar y cynnydd canrannol yn y Cyflog Byw Cenedlaethol flwyddyn ar ôl blwyddyn. Mae hyn yn arwain at ragdybiaeth gost uwch ar gyfer staffio <p>Rydym bellach yn nodi:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Mae 30% o staff sy'n gweithio mewn cartrefi gofal yng Ngogledd Cymru yn derbyn y Cyflog Byw Cenedlaethol • Mae gan 20% gymwysterau uwch a / neu'n ymgymryd ag uwch ddyletswyddau • Mae gan y 50% sy'n weddill gymwysterau lefel 2 o leiaf ac mae tâl ychwanegol am gymryd cyfrifoldeb ychwanegol / neu am gymwysterau ychwanegol. <p>Rydym yn cydnabod y bydd pob cyflogwr yn dewis gosod cyfraddau tâl yn unol â chyfraddau tâl lleol ac sy'n gydnaws â'r dyletswyddau a gyflawnir. Yn absenoldeb unrhyw dystiolaeth o lefelau cyflog ar gyfer staff â chymwysterau lefel 2 o leiaf, fe wnaethom ddrafftio model o'r elfennau staffio yn seiliedig ar 20% yn derbyn y Cyflog Byw Cenedlaethol, 30% ar y gyfradd uwch yn seiliedig ar yr arolwg staff diweddaraf a 50% o'r staff yn y canol rhwng y ddau begwn. Arweiniodd hyn at gyfradd 'gyfun' sy'n is na'r hyn a roddir gan y fersiwn (ddiwygiedig) hon o'r pecyn cymorth ar gyfer 2018/9 ac felly rydym wedi cadw'r dull cyfrifo hwn.</p>
<p>Sefydlogi'r gweithlu – mae awdurdodau lleol a'r Bwrdd Iechyd yn pennu cyfraddau tâl gwahanol ar gyfer staff mewnol a staff mewn gwasanaethau a gomisiynwyd. Mae FfGC yn gofyn i'r awdurdod lleol ystyried pennu cyfraddau tâl staff yn ôl y meini prawf a ddefnyddir ar gyfer eu staff eu hunain. Mae'r Bwrdd Iechyd yn hysbysebu am staff gofal ar gyfraddau hyd at £ 10.15 yr awr sy'n llai na'r hyn y mae archfarchnadoedd lleol yn ei dalu.</p>	<p>Mae awdurdodau lleol yn gweithio i gyfraddau tâl a bennwyd yn lleol ac yn genedlaethol. Nid yw'n briodol i'r Awdurdod Lleol ymyrryd a phennu cyflog o fewn gwasanaethau a gomisiynir yn y sector annibynnol.</p>
<p>Hyd yr arhosiad – mae'r cyfnod y mae pobl yn byw mewn cartrefi gofal yn lleihau ond mae eu hanghenion yn dod yn fwyfwy cymhleth. Mae hyn yn arwain at gostau cynyddol ac mae FfGC yn holi sut y cymerwyd hyn i ystyriaeth yn y pecyn cymorth?</p>	<p>Hoffem archwilio cyfleoedd dros y flwyddyn ariannol nesaf i ddatblygu perthynas â darparwyr cartrefi gofal i gael gwell dealltwriaeth o gostau gwirioneddol a byddwn yn adolygu'r fethodoleg yn unol â hynny.</p>
<p>Eitemau Amrywiol - yn ddiolchgar pe gallech gadarnhau ble mae'r eitemau canlynol yn ymddangos yn y pecyn cymorth: Cael gwared ar wastraff, gwisgoedd, llieniau a llestri, deunydd a phapur ysgrifennu, costau moduron a theithio, tanysgrifiadau, marchnata a chostau amrywiol, gwastraff clinigol a masnachol, deunyddiau domestig a</p>	<p>Ymdrinnir â'r rhain yn yr elfen o'r ffi sy'n ymwneud â 'Chostau ychwanegol na wnaed darpariaeth ar eu cyfer mewn manau eraill' Hoffem archwilio cyfleoedd dros y flwyddyn ariannol nesaf i ddatblygu perthynas â darparwyr cartrefi gofal i gael gwell</p>

glanhau, cyflenwadau meddygol (gan gynnwys rhentu offer meddygol)	dealltwriaeth o gostau gwirioneddol a byddwn yn adolygu'r fethodoleg yn unol â hynny
Mae adroddiad yr Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd sydd newydd ei gyhoeddi yn dweud nad yw'r system bresennol ar gyfer darparu gofal yn gynaliadwy heb gael arian ychwanegol. Mae'r diffyg wedi arwain at gartrefi gofal yn cynnal eu sefyllfa ariannol trwy godi ffioedd uwch ar y rheini sy'n hunanariannu eu gofal.	Os oes gan unrhyw ddarparwyr dystiolaeth bod y gost yn uwch na'r ffioedd a weithredir yn Ynys Môn fe'u gwahoddir i wneud trefniadau i gwrdd ar sail un-i-un i drafod y rhain mewn ymarfer llyfr agored.
Costau rhedeg yn sylweddol uwch na'r incwm o ffioedd. Er yn gweithredu'n agos i'r capasiti llawn, gwneir colled bob blwyddyn sydd bellach yn gyfanswm o £724,000 dros y cyfnod y bûm yn berchnogion (nid yw'r ffigwr hwn yn cynnwys costau cyllid na phrif swyddfa, nac ychwaith unrhyw elfen ar gyfer elw ar fuddsoddiad cyfalaf). Mae'r cartref wedi cael ei sybsideiddio gan weithrediadau eraill o fewn y Grŵp.	Os oes gan unrhyw ddarparwyr dystiolaeth bod y gost yn uwch na'r ffioedd a weithredir yn Ynys Môn fe'u gwahoddir i wneud trefniadau i gwrdd ar sail un-i-un i drafod y rhain mewn ymarfer llyfr agored.
Ar hyn o bryd mae'r ffi wythnosol sefydlog o dan y CIC (yn cynnwys yr FNC) wedi'i bennu ar £ 748.18 yr wythnos ac mae oddeutu 75% o'r trigolion yn cael eu hariannu gan y CIC. Yn gofyn am gategori arbenigol ar gyfer y grŵp hwn o gleientiaid heriol / cymhleth fel y mae Cyngor Dinas Lerpwl wedi ei wneud (copi o lythyr gan Gyngor Dinas Lerpwl). Croesewid y cyfle i drafod hyn ymhellach.	Mater i'r Bwrdd Iechyd yw hwn a dylid ei gyfeirio i'w sylw felly.
Costau Gofynion Deietegol Arbennig heb eu hystyried yn y pecyn cymorth.	Bydd yr elfen hon yn cael ei hadolygu yn 2019/20.

Draft Fee Calculations 2018/19					
	Fee 2017/18	Indicative Fee 2018/19	Basis of Calculation	Increase per week	Overall % Increase
1. INDIRECT COSTS -standard for all categories of care					
Utilities (electricity, gas, TV, Council Tax, Water, Telephone)	£28.28	£29.13	CPI Sep 2017 = 3%		
Registration (Professional Membership, CRBs etc)	£1.24	£1.28	CPI Sep 2017 = 3%		
Recruitment	£2.40	£2.47	CPI Sep 2017 = 3%		
Contract maintenance of equipment	£3.48	£3.58	CPI Sep 2017 = 3%		
Maintenance of capital equipment	£21.38	£22.02	CPI Sep 2017 = 3%		
Gardener /handyman	£9.30	£9.71	NLW 4.4% increase on 17/18 rate		
Training	£2.39	£2.46	CPI Sep 2017 = 3%		
Non prescription medical supplies	£3.61	£3.72	CPI Sep 2017 = 3%		
Insurance	£6.02	£6.20	CPI Sep 2017 = 3%		
Groceries & household provisions	£27.62	£28.65	CPI Sep 2017 = 3%		
Sub-total Indirect Costs	£105.92	£109.22			
2. OTHER COSTS - standard for all categories of care					
Return on Investment	£97.16	£97.16	10% ROI		
Additional Expenses (not covered elsewhere)	£17.55	£18.08	CPI Sep 2017 = 3%		
Sub-total Other Costs	£114.71	£115.24			
3. STAFF COSTS					
Residential Homes					
Management /Admin	£47.89	£48.85	2% increase		
Senior Care Staff	£114.77	£120.65	10.5 hours x £11.49		
Care Staff	£100.17	£105.21	10.5 hours x £10.02		
Domestic Staff	£43.41	£45.32	NLW 4.4% increase on 17/18 rate		
Sub-total Residential Homes' Staff Costs	£306.24	£320.03			
TOTAL RESIDENTIAL	£526.87	£544.49		£17.63	3.35%
EMI Residential Homes					
Management /Admin	£47.89	£48.85	2% increase		
Senior Care Staff	£125.69	£132.13	11.5 hours x £11.49		
Care Staff	£109.71	£115.23	11.5 hours x £10.02		
Domestic Staff	£43.41	£45.32	NLW 4.4% increase on 17/18 rate		
Sub-total EMI Residential Homes' Staff Costs	£326.70	£341.53			
TOTAL EMI RESIDENTIAL	£547.33	£565.99		£18.66	3.41%
Nursing Homes					
Management /Admin	£47.89	£48.85	2% increase		
Senior Care Staff	£136.63	£143.62	12.5 hours x £11.49		
Care Staff	£119.25	£125.25	12.5 hours x £10.02		
Domestic Staff	£43.41	£45.32			
Sub-total Nursing Homes' Staff Costs	£347.18	£363.04			
TOTAL NURSING	£567.81	£587.50		£19.69	3.47%
EMI Nursing Homes					
Management /Admin	£47.89	£48.85	2% increase		
Senior Care Staff	£153.02	£160.86	14 hours x £11.49		
Care Staff	£133.56	£140.28	14 hours x £10.02		
Domestic Staff	£43.41	£45.32	NLW 4.4% increase on 17/18 rate		
Sub-total Nursing EMI Homes' Staff Costs	£377.88	£395.31	£17.43		
TOTAL EMI NURSING	£598.51	£619.77		£21.26	3.55%

Note: Due to affordability, IoACC have opted for an ROI of 9% for the Residential placements category, with an ROI of 10% for the other 3 categories. This reduces the fee for Residential placements for IoACC by £9.72 to £534.77. This reduces the fee for Residential placements for IoACC by £9.72 to £534.77.

Bases of Calculation:

- National Living Wage estimated to increase from £7.50 to £7.83 (4.4%) in April 2018
Therefore, costs of care staff, gardener/ handyman and domestic staff increased by 4.4%.
- CPI 3% in September 2017 (Bank of England)
- No allowance made for the Apprenticeship Levy in the calculation of pay costs. The levy only applies to businesses with staffing costs in excess of £3m, therefore it would be applied on a case-by-case basis.
- Administration/ management costs increased by 1% in line with public sector pay award.
- The calculation of the return on investment element is based on the same land and building values as 2017/18. It is assumed that the % return on investment will remain at the 2017/18 amount (10%)